



Longo maï

Betweterige oudjes?

Longo maï wordt veertig... Zijn we nu betweterige oudjes geworden die na een stormachtig leven terugkijken op hun grote daden? Af en toe wel, maar niet altijd.

Wij van de eerste generatie horen nu tot een van de vele minderheden in Longo maï en zijn misschien toch ook een tikje wijzer geworden. Gebleven is, dat we nog steeds willen leven zonder chef en zonder strikte regels en dat we beslissingen nemen zonder stembriefjes. Het klopt, dat ons leven af en toe turbulent was en nog steeds is. Onze deuren staan praktisch permanent open, in beide richtingen. De talrijke veranderingen - al dan niet gewild - bij ons en in de rest van de wereld, hebben ons ervan weerhouden op een van de buitenwereld afgesneden schateiland te leven. Dat is misschien de reden, waarom Longo maï ('dat het lang mag duren' in de Provençaalse taal) nog steeds bestaat.

Het begin zat al vol veranderingen. Onze kleine groep voornamelijk Duitssprekende jongeren keerde de conflictrijke steden de rug toe. Met massale stakingen probeerden enkele beroepsgroepen, zoals de mijn- en havenwerkers, hun eigen afschaffing te voorkomen. Terrorisme en nieuwe hard drugs verleidden talrijke protesterende jongeren en zorgden voor escalatie bij de politie. Elke kritische stem kreeg meteen een verdacht tintje. Het was moeilijk in zo'n sfeer gehoor te vinden voor ideeën over zelfbeheer en onafhankelijkheid. Op tochten dwars door Europa, met ons krantje "Nachrichten für Unzufriedene" onder de arm, probeerden we het toch. Op het platteland was plaats genoeg, toeristen en computer waren daar nog niet te vinden en de landbouwgrond was betaalbaar.



De coöperaties

Zo vestigden we ons juni 1973 op een heuvel in de Provence, om stenen van de velden te rapen, zaad in de verdroogde aarde te zaaien en in de schaapskooi het lammeren te begeleiden. De zon scheen en het leven was mooi.

Drie maanden later, in september, wezen de Franse autoriteiten acht 'pioniers' uit. We protesteerden luid-

keels, waardoor honderden jonge Fransen ons te hulp schoten. Het duurde niet lang voordat deze Duits-Franse culturele confrontatie zelf nieuw leven in de wereld zette. In dezelfde septembermaand vernietigde de putsch in Chili het streven naar democratie en zelfbestemming van de regering-Allende. Onze acht uitgewezenen en andere vrienden konden in de maanden daarna talrijke Zwitserse gemeenten vinden die plaats boden aan duizenden Chileense vluchtelingen.

Het duurde niet lang of we waren met zo velen, dat we nieuwe coöperaties oprichtten. De ene golf van nieuwkomers volgde op de andere. Na de Fransen kwamen jongeren uit West-Duitsland, die aan de hysterische sfeer van de 'Duitse herfst' eind jaren zeventig wilden ontsnappen. Goed tien jaar later, na de val van de muur in Berlijn, leerden we Oost-Europa kennen. Nieuwe vrienden uit Oost-Duitsland en de Oekraïne overtuigden ons er zelfs van, met hen samen ter plekke nieuwe coöperaties op te richten.

Leerjaren

We moesten leren tegenovergestelde ritmes met elkaar te verenigen. Landbouw en veeteelt verlangen meer geduld en kennis dan we ons in het begin hadden voorgesteld. Het eeuwige heen en weer tussen verschillende activiteiten en plaatsen destabileren dit langzame ritme. De drang ons te bemoeien met het wereldgebeuren lokt ons steeds opnieuw op andere wegen. Gelukkig vonden we ook vrienden die ons regelmatig financieel ondersteunen. Ook hun danken we ons lange leven. Nu hebben enkele van ons de pensioenleeftijd bereikt, maar dat betekent nog lang niet dat we aan de zijlijn staan. Er zijn zo veel verschillende lichamelijke en verstandelijke opgaven, dat iedereen zijn of haar plaats kan vinden. Vooral weten we uit ervaring dat diversiteit winst betekent. Daarom is het voor ons nog steeds een aanwinst jonge mensen van overal te ontmoeten. Ze komen ook in deze tijd nog talrijk bij ons langs, om in de coöperaties te leven of met ons ervaringen en ideeën uit te wisselen. In een wereld die door crises en wantrouwen gekenmerkt wordt, waar de schreeuw naar veiligheid de vrijheid vervangt, willen ze net als wij daar iets positiefs tegenover stellen en iets levendigs opbouwen.

Deze ingeslagen andere weg willen we nog zeer lang met elkaar gaan!

Sissel Brodal



In april 2013 vond een intercoöperatieve bijeenkomst plaats in de coöperatie in Limans, Zuid-Frankrijk. Jonge en oude, onlangs aangekomen en oud-ingezetene coöperatieleden waren aanwezig en discussieerden vier dagen lang met elkaar hier in de grote zaal van Grange neuve.

Mali

Acties tegen uraniummijn

Sinds jaren volgen we de gebeurtenissen in en rond de gemeente Falea in Mali en proberen we met onze vrienden daar het verzet tegen de geplande uraniumwinning te versterken (zie de uitgaven 104 en 107). Afgelopen maand is er in Nederland een steuncomité opgericht.

De gebeurtenissen in Mali de afgelopen maanden – staatsgreep, bezetting van het noordelijke gedeelte van het land, militaire interventie van Frankrijk – maken dit verzet nog moeilijker. Het land Mali staat onder internationale druk, Frankrijk beschermt de al bestaande uraniummijnen in de streek met eigen soldaten en de EU-ontwikkelingshulp is stopgezet tot de volgende verkiezingen op 7 juli. Het lijkt er sterk op dat deze door de EU opgedrongen vroege verkiezingsdatum vooral in het voordeel is van de gevestigde partijen. En juist die hebben het land in deze crisis gemanoeuvreed. In deze situatie staan ook de mensen onder druk die zich verzetten tegen de uraniumwinning in Falea. Op allerlei manieren worden ze geïntimideerd. Gelukkig kan onze vriend Many Camara, hoogleraar sociologie aan de universiteit van Bamako en afkomstig uit Falea, regelmatig naar Europa komen. In Nederland was hij al in december 2011 op bezoek, samen met Hannes Lämmler van het Europese Burgerforum. Logistiek gesteund door René Lehnerr van de Stichting Pro Longo maï konden ze toen een week lang talrijke afspraken nakomen met wetenschappers, journalisten en ngo's die bezig zijn met soortgelijke thema's. De Nederlandse ngo's WISE (World Information Service on Energy) en

SOMO (Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen) namen daarna deel aan de internationale conferentie "Uranium, Gezondheid en Milieu" die maart 2012 in Bamako werd gehouden. Deze conferentie werd georganiseerd in samenwerking met de IPPNW (Artsen en Fysici tegen kernoorlog) en het internationale Uranium Network.

Tentoonstelling

De zeer informatieve tentoonstelling over Falea bestaat uit 21 grote plakkaats en is in drie talen vertaald. Deze tentoonstelling heeft al een reisje door Europa en Afrika gemaakt. Ze was onder andere te zien in Genève, Dakar, Arles, Greifswald en Salzburg. Van 17 tot 21 juni zal ze in het Europese Parlement in Brussel hangen op initiatief van Eva Joly, de Franse presidente van de parlementaire commissie Ontwikkeling, en Gabriele Zimmer, voorzitter van de linkse fractie van het Europese Parlement. De tentoonstelling en de daarmee verbonden oproep van de gemeente Falea "Geen grondstoffenwinning zonder respect voor mensenrechten, democratie en het milieu" zal zo worden opgemerkt door zowel parlementariërs uit de Europese landen als de gelijktijdig gehouden parlementaire vergadering van de ACS-staten. De organisatoren



Het verzet tegen de uraniummijn kan niet alleen leven van overtuiging. Het lokale comité ARACF ondersteunt meerdere lokale initiatieven, zoals een groep vrouwen die een drie hectare grote tuin aanlegden en daarbij baat hebben bij de nieuw geïnstalleerde pomp.

verwachten hierdoor politieke steun voor het verzet tegen de mijnbouw. De tentoonstelling is trouwens als PDF te downloaden vanaf de website van de Stichting Pro Longo maï.

Uitwisseling Arlit – Falea

Deze zomer zal een delegatie uit Falea naar Arlit in Niger reizen om daar de lokale bevolking te ontmoeten en de situatie in ogenschouw te nemen. In Arlit zijn de consequenties van de jarenlange uraniumwinning door het Franse bedrijf Areva niet te overzien. Het is voor de streek een catastrofe geworden die niet meer terug te draaien is. Twee van de drie lampen in Frankrijk branden alleen dankzij dit uraniumoxide uit Niger. Een delegatie uit Arlit zal eveneens dit jaar naar Falea komen. Deze uitwisseling zal worden begeleid door een filmteam uit Mali. Overal waar plannen voor grondstoffenontginning

ontstaan, zou de getroffen bevolking een blik moeten worden gegund in een streek waar al langer hetzelfde erts wordt gewonnen. Zo kan van tevoren worden vastgesteld in hoeverre milieuvragen, democratische normen en mensenrechten gerespecteerd worden.

Referendum in Falea

De wetgeving in Mali schrijft voor dat bij mijnbouw in het kader van een milieustudie een publieke enquête onder de bevolking moet plaatsvinden. Deze peilingen worden op het grondstoffenrijke Afrikaanse continent meestal zo uitgevoerd dat ze geen enkele reële betekenis hebben. Daarom heeft het lokale burgercomité uit Falea, in samenwerking met het gemeentebestuur en het departement Kéniéba, een referendum gepland onder de 17000 inwoners van de betreffende 21 dorpen. Dit

referendum zal begin 2014 plaatsvinden en zal worden geobserveerd door 21 afgevaardigden uit verschillende Afrikaanse en Europese landen. Dit referendum heeft weliswaar geen rechtskracht in Mali, maar zal wel maatgevend zijn voor de publieke peiling die binnen de officiële milieustudie moet worden uitgevoerd.

Theaterstuk over Falea

In het kader van de voorbereidingen voor het referendum, willen Adama Traore en Segun Ola, twee artiesten uit Mali, een theaterstuk realiseren uit solidariteit met de inwoners van Falea. Inwoners van Falea zullen meespelen in deze muzikale, met theater- en circusscènes gevulde encenering in de vier lokaal gesproken talen. Thema's zullen zijn: uranium en de consequenties en traditionele vormen van gemeente- en mensenrechten in vergelijking met de nieuwe democratische verhoudingen die sinds 1995 van kracht zijn. Het stuk zal ook in andere streken in Afrika worden opgevoerd en kan er voor

zorgen dat ook nog twee jaar na het referendum het milieu en de mensenrechten gerespecteerd worden.

Dorpsontwikkeling

Verzet tegen gevaarlijke en verwoestende projecten kan alleen succes hebben als er goede alternatieven worden ontwikkeld. Daarom hebben de bewoners van Falea de afgelopen maanden een reeks projecten voor alternatieve economie en dorpsontwikkeling uitgewerkt. Deze omvatten onder andere opleiding in de vee- teelt, zaaigoedwinning van groente en graan, verbouw en verwerking van bamboe, zonne-energie, boren van meerdere bronnen voor een gemeentelijke mineraalwaterwinning, milieuvriendelijke goudwinning op ambachtelijke basis. Deze thema's zullen het Falea-Mali-Comité de komende jaren begeleiden. We zetten in op internationale steun voor de realisatie van deze projecten en hopen natuurlijk dat u in Nederland daar ook een bijdrage aan levert.

René Lehnerr

Falea-Mali-Comité in Nederland

Het in Amsterdam opgerichte AdHoc-Comité bestaat uit een tiental juristen, wetenschappers, journalisten, leden van ngo's en andere mensen die zich betrokken voelen bij de problematiek in Falea.

Het comité wil in Nederland informatie verspreiden over de situatie in Mali. Een doel is het vinden van gemeenten die bereid zijn een partnergemeente van Falea te worden. Met het oog op het referendum begin 2014 worden zo veel mogelijk organisaties gevraagd een groep Nederlandse observatoren te mandateren. Voor het geval het theaterstuk over Falea ook in Europa zal worden opgevoerd, wil de groep een optreden in Nederland organiseren. Vooral voor projecten op middellange en lange termijn, die de ontwikkeling van het dorp tot doel hebben, zal steun gezocht worden, niet in de laatste plaats ook financieel.

Contact:

Falea-Mali-Comité, Polanenstraat 79, 1013 VS Amsterdam
René Lehnerr (06 28 45 17 62)
info@falea-mali-comite.nl / www.falea-mali-comite.nl

Europa

Vrije zaden voor moestuin en landbouw!

Na maanden van onderhandelingen en lobbywerk heeft de Europese Commissie op 6 mei haar voorstel gepresenteerd voor de nieuwe Europese regelgeving voor zaai- en pootgoed.

Er is in de Europese Unie weer een stap gezet op weg naar het verbieden van het gebruik van bijzondere en zelf bewaarde zaden. Grote bedrijven als Monsanto kunnen tevreden zijn. Het voorstel van DG SANCO (het Directoraat-generaal Gezondheid en Consumenten van de EU) is een verslechtering ten opzichte van de huidige situatie en in het voordeel van grote bedrijven en het gebruik van uniforme zaden. Dit is ook niet zo vreemd: de tekst is voor een groot deel opgesteld door Isabelle Clement-Nissou, een medewerkster van GNIS, de Franse lobbyorganisatie van de zadenindustrie. Clement-Nissou is door de Franse regering als een nationale expert naar Brussel gestuurd en wordt verondersteld DG SANCO te ondersteunen.

Volgens het voorstel mag alleen geregistreerd zaaigoed wor-

den verkocht. Enkele uitzonderingen worden gemaakt voor oude en zeldzame soorten zaaigoed die vooral worden geruid of in kleine hoeveelheden worden verhandeld. Maar deze uitzonderingen zijn slechts zeer beperkt. Heel wat groente- en graansoorten zullen verdwijnen als deze regels worden ingevoerd.

Reacties

In de weken voordat de uiteindelijke tekst werd gepresenteerd, hebben maatschappelijke organisaties en 'seed savers' over dit onderwerp voor veel ophef gezorgd. Om de euro-commissarissen en andere politici te beïnvloeden, werden mensen opgeroepen mails te sturen en petitie te tekenen. Dit zorgde er ook voor dat het onderwerp meer aandacht kreeg in de media. Vooral in Oostenrijk en Duitsland is er veel ophef ontstaan over het onderwerp. De Oostenrijkse minister van Landbouw heeft als re-



actie gezegd de belangen van kleine boeren en 'seed savers' te verdedigen. Ook de Duitse minister van Landbouw was duidelijk: "Tuinders en kwekers die de agrarische biodiversiteit in stand houden, moeten in de toekomst zonder beperkingen kunnen blijven telen."

De Europese Commissie bracht in reactie op de recente ophef een persbericht uit waarin gemeld werd dat er in de voorgestelde regelgeving voldoende uitzonderingen zouden bestaan voor oude soorten. Dit is echter onzin. De voorstellen hiervoor zijn totaal ontoereikend. De 'eenvoudige registratie' waarover DG SANCO het heeft, geldt alleen voor oude variëteiten die al op de markt zijn gekomen voordat de regelgeving van kracht wordt. En dus niet voor alle oude variëteiten die niet officieel op de markt waren, voor variëteiten die niet zijn beschreven, voor alle nieuwe ontdekkingen van oude variëteiten

en voor nieuw veredelde bijzondere variëteiten. Deze zouden wel op eenzelfde manier moeten worden geregistreerd als industriële variëteiten. De voorwaarde dat vrije zaden 'oud' zijn, zorgt voor een oneerlijke concurrentie tussen de industriële landbouw en de van grote bedrijven onafhankelijke landbouw.

In de tekst staat ook een uitzondering voor regionale variëteiten, maar die zouden dan alleen in de oorspronkelijke regio mogen worden geteeld. In veel gevallen worden ze nu juist in stand gehouden in andere regio's.

Een paar uitzonderingen

Een uitzondering die waarschijnlijk door alle ophef in de tekst is gekomen betreft niche-markten. Bedrijven met minder dan 10 werknemers en een omzet onder de 2 miljoen euro zouden wel ongeregistreerde zaden mogen vermeerderen en verhandelen. Het bedrijf moet wel zijn geregistreerd als officiële vermeerderaar. Daarnaast gelden nog andere voorwaarden, bijvoorbeeld met betrekking tot traceerbaarheid en manier van verpakken. Die voorwaarden maken het voor deze bedrijven lastiger. In alle gevallen die niet binnen een van de uitzonderingssituaties vallen, moet de soort wel worden geregistreerd. Deze toelating op de Europese rassenlijst kost geld en tijd. Dat is niet te doen voor zaden waar er

relatief weinig van worden verkocht. Daarnaast kunnen veel interessante, bijzondere en robuuste soorten nooit aan de criteria voor registratie voldoen; gewassen zouden onderscheidbaar, homogeen en stabiel moeten zijn (distinctiveness, uniformity and stability, de DUS-criteria). Maar voor een duurzame landbouw is het juist nodig enige variatie te hebben, zodat zaden zich kunnen aanpassen aan bodemsoorten, plagen, klimaatzones en klimaatverandering.

Kleine bedrijven benadeeld

Hoewel er dus een aantal uitzonderingen in de tekst staan waardoor het in theorie toch mogelijk blijft bijzondere soorten groente, fruit en graan te verbouwen en te behouden, zal deze regelgeving in de praktijk slecht zijn voor de biodiversiteit in de landbouw. Bovendien is het schandalig dat op deze manier wordt geregeld dat de alternatieven voor de industriële landbouw niet MOGEN concurreren met de industriële landbouw. Zodra een niet geregistreerd gewas te veel wordt gebruikt, mag het niet meer worden verhandeld. En een bedrijf met alternatieve zaden mag

niet te groot worden. Grote agro-multinationals die een steeds groter deel van de zadenmarkt (inclusief genbanken en patenten) in handen hebben, kunnen zeer verheugd zijn over het uitschakelen van de mogelijke concurrentie van tuinders en boeren die zelf zaden vermeerderen en veredelen. Ook hoeven ze niet te vrezen dat te veel consument gaan kiezen voor lekkerder regionale en andere ongeregistreerde variëteiten. Het voorstel van de Europese Commissie gaat nu naar het Europees Parlement. Tijdens dit traject zijn nog aanpassingen mogelijk. Het bedrijfsleven zit niet op uitstel te wachten. Ze hopen het wetsvoorstel voor de volgende Europese verkiezingen (mei 2014) door het Europees Parlement gejust te hebben. Aan alle seed-savers, alternatieve boeren en consumenten nu de taak er voor te zorgen dat deze regelgeving niet zo maar door het Europees Parlement komt. Daarnaast is het uiteraard belangrijk dat zoveel mogelijk mensen doorgaan met het zaaien, verbouwen, ruilen en verhandelen van vrije zaden. Iets dat verboden is, is nog steeds mogelijk.

Flip Vonk, ASEED



In de grote circustent aan de oever van de Rijn gaf Martina Widmer van Longo maï uitleg over de hele cyclus van zaaigoedproductie.

Frankrijk

Schapendemonstratie

De groep voor vrije veeteelt "Solidaire veehouders PACA (Provence-Alpes-Côte d'Azur)", waar ook de herders van Longo maï deel van uitmaken, blijft zich verzetten tegen de nieuwe I&R-verordening voor schapen en geiten.

Sinds 1 juli 2010 moeten alle geiten en schapen in Europa van een elektronisch merkteken zijn voorzien (zie onze uitgave nr. 111). Per 1 januari 2015 worden alleen gecertificeerde fokrammen en -bokken toegelaten. Vorig jaar juni schreven we een brief aan alle afgevaardigden van de regio PACA met de vraag zich officieel tegen deze verordening uit te spreken. Tot nu toe hebben 200 afgevaardigden hun steun aan ons betuigd.

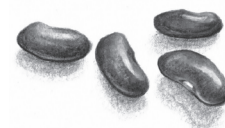
In de streek la Drôme mobiliseerden de schapsherders zich, nadat het echtpaar Irène en Etienne

Mabille een straf hadden gekregen vanwege hun weigering hun dieren elektronisch te kenmerken. De groep tegen de I&R-verordening organiseerde een schapstrektocht van een week, met als doel de prefectuur van Valence. Deze manifestatie mobiliseerde talrijke regionale fokkers en trok veel aandacht van de lokale bevolking, die bij elke stop de herders een hartelijke ontvangst bereidde. Ook de echo in de landelijke pers was niet te onderschatten. Bij deze gelegenheid ontmoetten wij een delegatie van Duitse schapenherders van de belangrijkste vakbond voor schapenherders in Duitsland. Zij vertelden ons over hun tocht met hun schapen van Berlijn naar Brussel in het voorjaar 2010, om de bevolking te informeren over deze veror-



Zwitserland

Ruilen en schenken



Een beetje plankenkoorts was er wel... Het was nu eenmaal de eerste Europese zadenruilbeurs in Zwitserland, een land dat geen lid is van de EU.

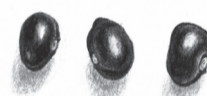
De zadenruilbeurs was georganiseerd door de stichting Pro Specie Rara, het natuurcentrum Thurauen en Longo maï. Het gebeuren vond 24 maart j.l. plaats in het Natuurcentrum Thurauen in de gemeente Flaach, ten noorden van Zürich, aan de oever van de Rijn. Met spanning hielden we het weerbericht in de gaten. Droog zou het blijven, maar niet erg lenteachtig. Hoeveel mensen zouden een uitstapje willen maken in de afgelegen Thurauen bij 6° C? Al om 10.30 uur, bij het begin van de eerste workshop, was alle twijfel vervlogen. Het enthousiasme dat wij hadden gestoken in de voorbereiding, organisatie en coördinatie tussen alle mogelijke organisaties en groepen in heel Europa, miste zijn uitwerking niet. Naar schatting vijf- tot zeshonderd mensen kwamen naar de zadenruilbeurs. Ze bewonderden de diversiteit aan graan- en groentesoorten. Ook de maïscollectie van de vereniging Anhalonium uit Frankrijk trok met de 300 tentoongestelde soorten veel aandacht. Veel mensen zochten en vonden zaaigoed voor hun eigen tuin, waarbij ze geholpen werden met de nodige tips voor de verbouw. Ook de workshops waren in trek. In een circustent aan de oever van de Rijn werd in de praktijk getoond hoe men zaaigoed oogst en reinigt. In de twee zalen van het natuurcentrum werd gediscussieerd over de Europese zaaigoedwetgeving, het patenteren op leven, de richtlijnen gentechniek, het verdwijnen van oude landsorten,

het tuinieren in de stad, de gemeenschapslandbouw en over de situatie in Griekenland, Roemenie en Slovenië.

De sfeer was optimistisch, ondanks de overvloed aan informatie over de gewetenloze methoden van de grote chemie- en zaaigoedconcerns, die met hulp van slecht geïnformeerde en manipuleerbare bureaucraten hun belangen verdedigen in nationale en internationale instituties. De mensen die zich verzetten, konden elkaar op deze dag ontmoeten en hun 'verboden' zaaigoed met vreugde weggeven en ruilen. Er was een vastbeslotenheid voelbaar zich niet te onderwerpen aan beperkende zaaigoedregelingen en met plezier actief te blijven in het verzet daartegen.

De mensen die hun zaaigoed uitstalden kwamen uit Frankrijk, Oostenrijk, Roemenie, Slovenië, Griekenland, Duitsland en Zwitserland. De dag ervoor hadden we met hen een extra bijeenkomst georganiseerd, om elkaar te leren kennen, ervaringen uit te wisselen, uitnodigingen uit te spreken en gemeenschappelijke acties te plannen. Het was duidelijk dat niemand er alleen voor staat en dat de twijfels of men tegen de macht van de concerns op kan, het wezenlijke niet raken: het zaad van het (over) leven zo veel mogelijk mensen in de hand geven. De reacties zijn erg beemoedigend en sporen aan tot nieuwe daden. Misschien dan ook met een sprankje meer lente...

Udo Schilling



dening voordat ze rechtskrachtig zou worden.

Na deze tocht hebben ze bij het Europese Hof van Justitie een klacht ingediend tegen de I&R-verordening. Met een dertigtal Franse schapenfokkers gingen we naar de rechtszitting op 7 maart j.l. in Luxemburg. Ook een Engelse delegatie van schapenfokkers was aanwezig. De Duitse veehouders waren met zo'n tweehonderd man gekomen, een ieder gestoken in een prachtig herderstenu. De uitspraak in deze rechtszaak wordt in de herfst verwacht. Dit gebeuren laat nog eens duidelijk zien dat het verzet tegen de I&R-verordening in heel Europa te vinden is.

Voor de zomerse alpengang vinden wij het noodzakelijk ook in onze streek aandacht te vragen bij de veehouders en bij de bevolking. We hebben dus besloten het goede voorbeeld uit de Drôme en van de Duitse schapsherders te volgen en met onze schapen een trektocht te maken dwars door het departement Alpes de Haute-Provence naar de prefectuur van Digne. Onze tocht met 300 schapen begint in Reillanne op 24 mei en zal op 29 mei in Digne

eindigen. Bij elke stop, 's middags en 's avonds, zullen we gelegenheden scheppen ons verzet tegen de elektronische merktekens aan de bevolking uit te leggen.

We hopen dat veel mensen ons een stuk op deze weg zullen begeleiden en dat we met velen voor de prefectuur in Digne zullen staan.

Antoine de Ruffray

Oost-Europa

Achter de Karpaten

Longo maï is sinds meer dan twintig jaar in Transkarpatië aanwezig. Vrijwel vanaf het begin woonde een groep mensen in het dorp Nisjné Selisjtjé.

De eerste ontmoetingen en projecten in de jaren negentig werden gekenmerkt door het grote enthousiasme eindelijk mensen in het oosten van ons continent te leren kennen. De gastvrijheid van onze Oekraïense vrienden was overweldigend, net als de extreme tekorten en de veel voorkomende corruptie in het land in het begin van de jaren negentig. Na de oprichting van een taleninstituut "Lingua i Kultura" in de hoofdstad Oejgorod, concentreerden we ons op het dorp Nisjné Selisjtjé, dat ongeveer drieduizend inwoners telt. Ondanks enkele tegenvallers is de lijst van de succesvol afgesloten projecten indrukwekkend: schrijnwerkerij, drinkwaterverzorging voor het dorp, composttoiletten in de school, heropening van de kleuterschool en het culturele centrum, biologische waterzuiveringsinstallatie voor de kaasmakerij in het dorp. De kaasmakerij startte in 2003 na een zesjarige bouwtijd. Hier wordt sindsdien de overvloedige melk uit de omliggende dorpen verwerkt tot kaas. In het bedrijf werken nu acht mensen. Een paar honderd gezinnen hebben een klein, maar vast inkomen door de verkoop van de melk. De kaasmakerij wordt nu door een voormalig wiskundeleraar uit het dorp als familiebedrijf gevoerd. Het bedrijf is in het hele land bekend en ontvangt jaarlijks zo'n duizend bezoekers.

In de loop der jaren raakte de Longo maï groep ook betrokken bij het culturele dorpsleven. Sinds 1999 doen we mee in de organisatie van het grote dorpsfeest, dat tot 15.000 bezoekers aantrekt. In 2001 ontstond de folkgroep Hudaki, waarin ook een lid van Longo maï meespeelt. De intussen uit negen musici bestaande groep speelt oude traditionele en zeer afwisselende muziek uit de Oekraïense Karpaten en treedt regelmatig op in diverse Europese landen, waaronder ook Nederland. Er bestaan vier CD's van de band. In 2006 kwamen Tanja en Genia, twee jonge Oekraïense vrouwen met een theateropleiding, in de Longo maï groep leven. Ze bouwden met de jeugd uit het dorp in korte tijd een theaterruimte en organiseren sindsdien elk jaar een internationaal jeugdtheaterfestival in het dorp. In 2007 kocht Longo maï even buiten het dorp het terrein Zeleniy Haj. Hier ontstond in de jaren daarna een kleine boerderij met varkens, geiten en pluimvee en een groentetuin voor de zelfverzorging. De salami van varkensvlees en de geitenkaasjes vinden gretig aftrek, omdat de Oekraïners met recht geen vertrouwen hebben in industriële producten. De gemeenschap groeide, onder andere ook door de geboorte van meerdere kinderen. Zo werd in 2010 een begin gemaakt met de bouw van



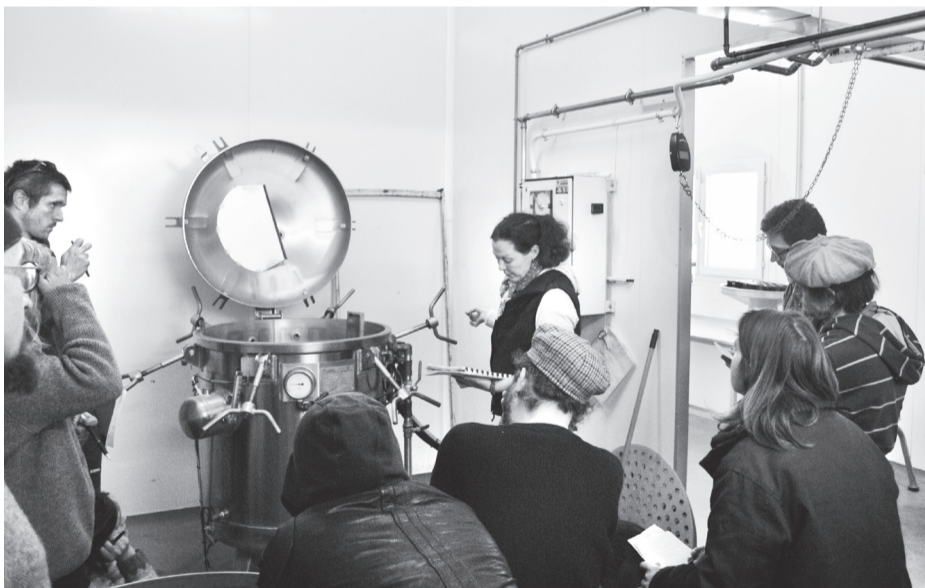
Eerst kwamen de reizende gezellen uit Duitsland en zij bouwden een grote broodbakoven van leem. Toen kwam bakkersgezel Camillo uit Longo maï en hij leerde Olga broodbakken. Het eerste resultaat was lekker!

een groter huis. In 2011 hielpen hier dertig Duitse rondtrekkende gezellen op de bouw. Afgelopen jaar werd de binneninrichting voor het grootste gedeelte afgemaakt. Het hele huis bestaat uit traditionele en ecologische bouwstoffen uit de streek. Het leem komt uit de buurt, het hout voor de vloeren komt uit het dorp, de isolatie bestaat uit Oekraïense cellulosevlokken... Begin april plantten we in de buurt van het grote huis zestig fruitbomen. Op de lokale markt is fruit, afgezien van de appels, erg duur. We hebben voornamelijk naar lokale soorten gezocht van appels, peren, pruimen, kersen, abrikozen en we vonden zelfs een perzikboom. Tegelijkertijd plantten we een paar rijen rode en zwarte bessen, frambozen, kornoelje en kruisbessen. Zeleniy Haj heeft een gunstig klimaat, het terrein ligt

150 meter hoger dan het dal en is op het zuiden gericht. Zo doet de late vorst ons meestal niets meer. Onze contacten met de hoofdstad Oejgorod draaien de laatste jaren vooral om het werk voor de bescherming van vluchtelingen. In Transkarpatië is de toestand catastrofaal. Hier landden vluchtelingen die uitgewezen worden uit de EU in kampen en gevangnissen. In de loop der jaren is een netwerk ontstaan met actieve groepen uit Europese EU-landen. We proberen de Oekraïense bevolking op dit thema aan te spreken om ook lokaal ondersteuning te vinden. Vorig jaar organiseerden we daarvoor voor de tweede keer samen met het Comité voor medische hulp een festival korte films. De positieve reacties hierop sporen ons aan in deze richting door te gaan.

Jürgen Kräftner

De inmaakkeuken als leerplaats



Midden april vond de eerste fase plaats van een door ons georganiseerde stage in de inmaakkeuken van de Mas de Granier in St. Martin de Crau. In het begin dachten we dat het vooral voor de nieuwe medebewoners van de coöperatie belangrijk was de functies van de apparaten te leren kennen. Het is handig om de belangrijkste activiteit in de zomer op onze boerderij door meerdere schouders te laten dragen. Maar al snel bleek dat een heleboel mensen uit onze vriendenkring meer wilden weten over steriliseren, PH-waarde, stoomgedreven apparaten, jams, vitamines, zuur of zoet en het vermijden van knoewerk. Daar waren mensen uit een groep die al jaren zoete kastanjes bij ons verwerkt, net als een paar jongeren van het project in de Tarn. Ook oude bekenden uit Avignon wilden meedoen, evenals een studente uit Montpellier, die in de zomer wil terugkomen om haar opgedane kennis in de praktijk te brengen. Want ook al jeukten onze handen om na dit weekend meteen alle machines met groente te vullen en de potjes inmaakwaar er uit te zien komen, we moeten op de Mas de Granier toch wachten tot midden mei. Dan zijn de eerste jonge tuinbonen plukrijp om met koriander te worden verwerkt tot een heerlijk broodbeleg. Vanaf juni is er dan zoveel rijp dat de machines bijna dagelijks zullen draaien. We zijn benieuwd naar onze eerste praktijkervaringen en hoeveel nieuwe recepten er zullen ontstaan!

Tarn, Frankrijk

We zoeken nog steeds!

Helaas is de koop van de boerderij Alic niet doorgegaan. Het is te begrijpen dat de jongeren van de groep-Vernet, net als wij, enorm teleurgesteld waren. Ze hadden al allerlei plannen gemaakt hoe ze dit heerlijke plekje aarde zouden inrichten. Maar toen de grote teleurstelling verwerkt was, zijn ze verdergegaan met hun zoektocht. Ze worden daarin gesteund door vrienden en kennissen ter plaatse. De groep woont nu al in de Tarn, in het dorp Varen, waar ze een huis hebben gehuurd met een klein stukje grond. Ze hebben een groentetuin aangelegd en enkele hectare land gepacht voor hun kudde schapen en geiten. De geitenkaas wordt in een provisorische keuken gemaakt. Aangezien ze in de streek

meteen opdrachten kregen voor schrijnwerk, huurden ze een schuur voor de schrijnmachines. Ze willen nu nog een mechanische werkplaats inrichten voor de reparatie van machines en auto's. Bij deze plannen zijn ook andere mensen uit de omgeving betrokken, omdat de vraag groot is naar een garagebedrijf dat openstaat voor iedereen. Duidelijk is dat ze in deze streek echt een voet aan de grond krijgen... Er is genoeg te doen, maar het belangrijkste blijft het zoeken naar een geschikte plaats, waar alle activiteiten onder één dak gebracht kunnen worden. We steunen hen in deze plannen en hopen dat ze snel een geschikte boerderij vinden!

Bertrand Burolet

Colofon

Het Nieuws uit Longo maï verschijnt drie keer per jaar
Hoofdredactie: Babette Stipp
Productie: Michael Rössler, Ieke Dekker
Druk: Kunsthausverlag Boddin

Contactadres:
Stichting Pro Longo maï
Polanenstraat 79
1013 VS Amsterdam
Tel. 06 28 45 17 62
ING Bank 314983
info@longomai.nl - www.longomai.nl

Le Montois, CH-2863 Undervelier
Tel. 0041 32 42 65 971

Grange neuve, F-04300 Limans
Tel. 0033 492 73 05 98

Hof Ulenkrug, Stubbendorf 68
D-17159 Dargun
Tel. 0049 39959 23881

Hof Stopar, Lobnik 16
A-9135 Eisenkappel
Tel. 0043 4238 8705